

Íslensk raforka - samkeppnishæfni

Sigurður Hannesson

framkvæmdastjóri Samtaka iðnaðarins

25
ára
1994
2019

Samtök
iðnaðarins

Íslensk raforka – ávinningur og samkeppnishæfni

Handbók um raforkumál

- Fjórðungur útflutningstekna þjóðarinnar byggir á framleiðslu og nýtingu á raforku
- Í ljósi mikilvægis raforku fyrir samfélög, bæði heimili og atvinnustarfsemi, er raforka ekki eins og hver önnur vara

Aðgerða er þörf til að auka samkeppnishæfni

Níu tillögur að úrbótum

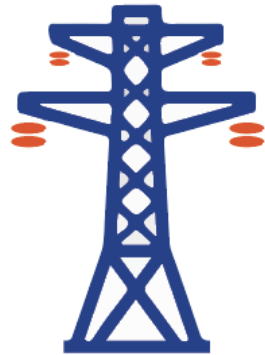
		Ákvörðun stjórnvalda	Lagabreyting	Vírt eftirlit
1	Tryggja þarf samkeppnishæft raforkuverð, þ.m.t. dreifi- og flutningskostnað, í samanburði við önnur lönd þar sem litið verði m.a. til opinberra endurgreiðslna á grundvelli umhverfissjónarmiða vegna nýtingar á grænni orku.	●	●	
2	Að skilið verði að fullu á milli eignarhalds raforkufyrirtækja í Landsneti og þannig stuðlað að fullum aðskilnaði í rekstri þessara fyrirtækja.	●	●	
3	Ljúka þarf vinnu við orkustefnu þar sem fullt jafnvægi er m.a. á milli hagsmuna raforkunotenda og -framleiðenda.	●		
4	Að hið opinbera setji eigendastefnu fyrir starfsemi raforkufyrirtækja í opinberri eigu.	●		
5	Skapa þarf skilyrði fyrir virkri samkeppni á raforkumarkaði með skýrum leikreglum og virku eftirliti.	●	●	●
6	Taka þarf til skoðunar framkvæmd og fyrirkomulag á upprunaábyrgðum á raforku, s.s. með það að leiðarljósi að meta hvort það kerfi eigi við hérlandar aðstæður.	●	●	
7	Opnað verði á heimildir raforkukaupenda til að endurselja inn á raforkukerfi umfram orku sem þeir aðilar hafa ekki not fyrir. Að sama skapi verði fyrirtækjum heimilað að selja inn á kerfi raforku sem verður til við framleiðsluferla eða aðra ferla í starfsemi fyrirtækja.	●	●	
8	Taka til endurskoðunar regluverk vegna mats á vegnum fjármagnskostnaði sem viðmið um leyfða arðsemi við ákvörðun tekjumarkna sérleyfisfyrirtækja í flutningi og dreifingu á raforku (WACC) enda liggja nú þegar fyrir upplýsingar um vaxtaálag og -kjör sem fyrirtækjum standa til boða og því forsendur fyrir starfi hinnar sérstöku WACC nefndar ekki lengur fyrir hendi.	●	●	
9	Að mat á orkuþörf verði unnið í samvinnu við við hagsmunaaðila, s.s. stórnöndur, á þá vegu að orkuspa endurspegli raunverulega eftirspurn til lengri tíma litið.	●	●	

Land endurnýjanlegrar orku

Orkumál og loftslagsmál eru samofin

ORKUSKIPTI

Raforkuframleiðsla

Húshitun

Samgöngur

CO₂ endurgreiðslur

Hluti af stefnumörkun í loftslagsmálum

- Álag vegna kolefnislosunar hækkar raforkuverð erlendis. Það skerðir samkeppnishæfni iðnaðar í viðkomandi ríkjum.
- Raforka á Íslandi er hins vegar endurnýjanleg. Þetta skiptir máli við erlendan samanburð.
- Í það minnsta ellefu af nágrannaríkjum Íslands standa stjórnvöld að endurgreiðslum vegna raforkukostnaðar. Þar eru um að ræða aðgerðir til að sporna við svokölluðum kolefnisleka (e. carbon leakage)
- Gjarnan er litið framhjá þeirri endurgreiðslu í samanburði á raforkuverði héraðs og erlendis.

Skipulegur raforkumarkaður

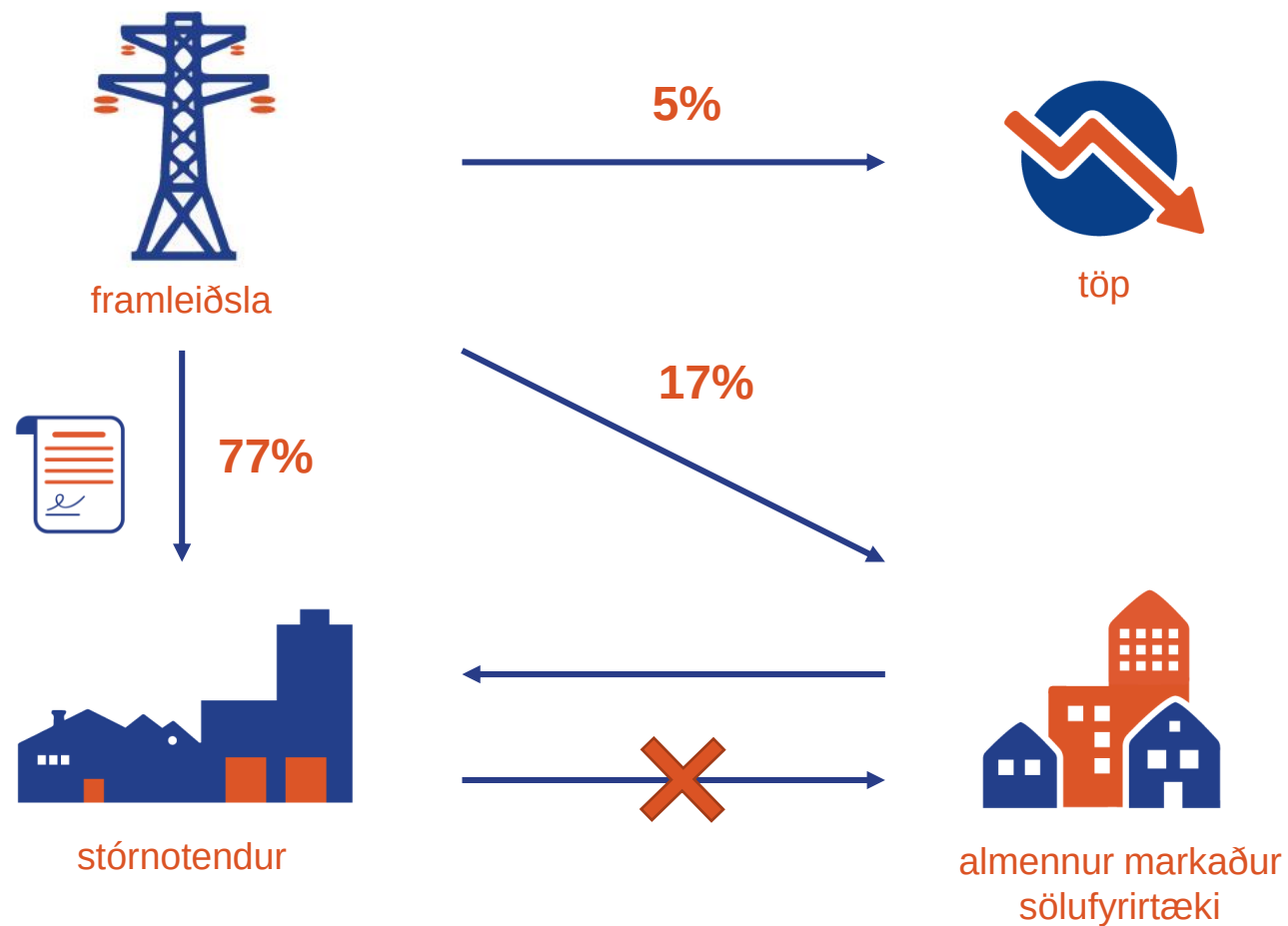
Aukin skilvirkni, frjálsverðmyndun og gagnsæi

- Í nágrannaríkjum Íslands eru skipulegir markaðir með raforku þar sem raforka er keypt og seld
- Verðmyndun er þar með frjáls og markaðurinn gagnsær
- Slíkur skipulegur markaður er ekki til staðar á Íslandi

Aukum virkni raforkumarkaðar

Kaupskylda og heimild til endursölu

Aukum gagnsæi á markaðnum

Erfitt að greina samkeppnishæfni út frá raforkuverði

- Upplýsingar um raforkuverð eru ekki gagnsæjar hér á landi og því er erfitt um vik að greina samkeppnishæfni á raforkumarkaði á alþjóðavísu.
- Íslensk stjórnvöld hafa viðhaldið undanþágu EES-samningsins frá því að veita upplýsingar til Eurostat um raforkuverð til fyrirtækja.
- Þrátt fyrir að í gildi sé umrædd undanþága frá því að afhenda umræddar upplýsingar er ekkert sem stendur í vegi fyrir að íslenska ríkið nýti sér ekki þá heimild og sendi inn upplýsingar.

Grænir hvatar í iðnaði

Stuðningur til fyrirtækja sem innleiða græna hvata í starfsemi sinni

- Það er sameiginlegt verkefni stjórnvalda og atvinnulífs að stuðla að þróun nýrra lausna varðandi umhverfis- og loftslagsmál
- Í Noregi er starfræktur opinber sjóður, Enova, sem hefur að markmiði að fjárfesta í nýsköpun og tækniþróun fyrirtækja.
- Enova hefur lagt til 4 milljarða NOK á síðustu árum og stefnir að frekari aukningu
- Hér á landi eru slík verkefni kostuð af fyrirtækjum án stuðnings eða þátttöku hins opinbera.

Aðgerða er þörf

Aukum samkeppnishæfni Íslands

CO ₂ endurgreiðslur	✓	x
Skipulegur raforkumarkaður	✓	x
Kaupskylda og heimild til endursölu	✓	x
Gagnsæi orkuverðs	✓	x
Grænir hvatar í iðnaði	✓	x

25
āra
1994
2019

Samtök
iðnaðarins